

ברך עלינו – ברכה על הפרנסה

עבודה זרה ח.

אף על פי שאמרו: שואל אדם צרכיו בשומע תפלה, אם יש לו חולה בתוך ביתו –
אומר בברכת חולים, ואם צריך לפרנסה – אומר בברכת השנים.

ברטנורא (ברכות ח', ב):

"מתוך שהם פרנסה קבעו שאלתן בברכת פרנסה".

רש"י על "ואכלתם לחמכם לשובע" (ויקרא כ"ו, ה):

ואכלתם לחמכם לשבע – אוכל קמעה והוא מתברך במעיו:

"ברך עלינו..."

ותן ברכה [או "ותן טל ומטר לברכה"]...

וברך שנתנו כשנים הטובות לברכה [בנוסח אשכנז המלה 'ברכה' אינה מופיעה
כאן].

כי אל טוב ומטיב אתה ומברך השנים,

ברך אתה הי מברך השנים".

מגילה יז:

ומה ראו לומר ברכת השנים בתשיעית – אמר רבי אלכסנדר: כנגד מפקיעי שערים,
דכתיב: שבר זרוע רשע, ורוד כי אמרה – בתשיעית אמרה.

רש"י שם:

שבור זרוע רשע - אלו המייקרין את התבואה ומפקיעין את השער, וממאי דבמפקיעי
שערים כתיב - דכתיב בההיא פרשתא יארב במסתר כאריה בסוכו יארוכ לחטוף עני וכי
הליסטים אורב את העני והלא את העשיר הוא אורב אלא במפקיעי שערים הכתוב מדבר,
שרוב דעתם לעניים הוא, וקא בעי דוד רחמי עלה דמילתא: שבור זרוע רשע ותן שובע
בעולם, ובכך זרועו שבור, ורע תדרוש רשעו כל תמצא, וזה שהיה בדעתו להיות רשע,
כשתדרוש רשעו לא תמצא עולה שלא הספיק לעשותה.
בפרשה תשיעית אמרה - ואם תאמר שמינית היא - אשרי ולמה רגשו גויים תרתי פרשתא
היא.

ירושלמי, ברכות פרק ב הלכה ד

א"ר אלכסנדר מפני מה התקינו מברך השנים ברכה תשיעית כנגד [תהילים כח ה]
קול ה' שובר ארזים שהוא עתיד לשבר כל בעלי שערים.